

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΔΑ

Ἐν Γιδᾷ σήμερον τὴν 2αν τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1952 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πάρασην καὶ ὥραν 4 μ.μ. συνήλθε τὸ Δημ. Συμβούλιον Γιδᾶ ἐν τῇ συνήθει τῶν συνεδριάσεων Αἰθούσῃ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Προέδρου αὐτοῦ κ. Ἀνδρέα Κυροπούλου παρόντων, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ καὶ τῶν μελῶν κ.κ. 1) Κων. Μανωλοπούλου, 2) Νικ. Μηνοπούλου, 3) Γεωρ. Σωτηροπούλου, 4) Αντ. Ράπτου, 5) Κων. Γεωργοπούλου, ἀπόντων τῶν κ.κ. Στεφ. Γιαννοπούλου, Θωμ. Ντινοπούλου, Θωμ. Οἰκονομοπούλου καὶ εὐρεθέν ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ προβαίνει εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ ἰοῦ θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἀκοῦσαν τοῦ κ. Προέδρου εἰσηγηθέντος εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν μετωνομασίαν τῆς πόλεως Γιδᾶ εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ καλέσαντος ἵνα τοῦτο ἀποφανθῇ.-

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄφει

- 1) Ὅτι ἡ πόλις τοῦ Γιδᾶ, ἔδρα τοῦ ὁμώνυμου Δήμου τυγχάνει ἐν κέντρον ἐμπορικῶν καὶ συγκοινωνιακῶν, ἐπιπροσθέτως δὲ καὶ ἔδρα μιᾶς κατ' ἐξοχὴν γεωργικῆς περιφέρειας τῆς χώρας, εἶναι ἡ μητρόπολις τοῦ κάμπου ὅστις εὐρίσκεται μεταξὺ Βερροίας, Κατερίνης καὶ Γιαννιτσῶν, ὑπὸ τὸ ὄνομα περιφέρεια Ρουμλουκίου, ἔχουσα 40-45 χιλιάδας κατοίκους τῆς ὁποίας πρωτεύουσα τυγχάνει ἡ πόλις τοῦ Γιδᾶ.
- 2) Ὅτι ἡ πόλις τοῦ Γιδᾶ, καθ' ὃ πολὺ πλησίον τῆς γενετείας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, εἶναι ἡ μόνη ἣτις δεῖον νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ τέκνου τῆς Μακεδονίας, τὴν ὀνομασίαν τοῦ ὁποίου οὐδεμία πόλις ἢ χωρίον τῆς Ἑλλάδος φέρει.
- 3) Ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς πόλεως Γιδᾶ καὶ περιφέρειας τῆς μέχρι πρότιν ἐνδεδυόοντο τὴν περικεφαλαίαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἢ δὲ ἐν γένει ἐνδυμασία ἔχει τὴν καταγωγὴν της ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.
- 4) Ὅτι ἡ νῦν ὀνομασία τῆς πόλεως οὐδεμίαν ἱστορικὴν προέλευσιν ἔχει παρά τὰς ἱστορικὰς ἀναζητήσεις προσέτι δὲ τυγχάνει καὶ κακόηχος. Ἴδὸν καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ κώδικος τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοθεσίας.

Ἀποφαίνεται.- Ὁμοφώνως

Ὅπως ἡ πόλις Γιδᾶ, ἔδρα τοῦ ὁμώνυμου Δήμου, τοῦ Νομοῦ Ἠμαθίας, μετωνομασθῇ εἰς ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ.

Τῷ κ. Δημάρχῳ ἀνατίθεται ἡ περαιτέρω ἐνέργεια τῶν δεόντων.-

Τὸ ΔΗΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Ὁ Πρόεδρος
Ἀνδρέας Κυρόπουλος

Τά Μ ἔ λ η
1) Κων. Μανωλόπουλος, 2) Νικ. Μη
πουλος 3) Γεωρ. Σωτηροπούλος 4) Αντ. Ράπ

Μετονομασία του Γιδά σε Αλεξάνδρεια

Δε νομίζω πως πρέπει να είναι κανένας φιλόλογος ή γλωσσολόγος για να καταλάβει ότι το όνομα Γιδάς προέρχεται από το συμπαθητικό γίδι, την αίγα, όπως την έλεγαν στα αρχαία χρόνια. Από όσο ξέρω, γραπτή πηγή που να μας πληροφορεί για το χρόνο και τον τρόπο με τον οποίο ο αρχικός συνοικισμός πήρε το όνομα αυτό δεν υπάρχει. Πάντως, ούτε δύσκολο στην προφορά και στη γραφή είναι, ούτε άσχημα ακούγεται, ούτε άλλο κανένα «κουσούρι» ως λέξη παρουσιάζει. Αυτό σημαίνει πως οι λόγιοι που οδήγησαν τους τοπικούς άρχοντες να προτείνουν και να επιτύχουν το 1953 την αλλαγή του ονόματος από Γιδάς σε Αλεξάνδρεια και η αποδοχή της πρότασης από Νομάρχες και Υπουργεία, δεν είχαν να κάνουν με την ακαταλληλότητα του ονόματος, αλλά με την επιθυμία να το αντικαταστήσουν με κάποιο νέο, ιστορικό, λαμπερό, κοσμοπολίτικο. Και τέτοιο ήταν το όνομα που παρέπεμπε στο μεγάλο Μακεδόνα Βασιλιά, που είχε γεννηθεί πριν από 2.300 χρόνια περίπου, λίγα μόλις χιλιόμετρα βορειότερα από το Γιδά. Το γεγονός πως ο Γιδάς τότε δεν υπήρχε καν, δεν τους εμπόδισε. Η λέξη Αλεξάνδρεια που θα έπαιρνε τη θέση του, θα του προσέδιδε βαρύτητα, μεγαλοπρέπεια, κύρος.

Ο γνωστός λογοτέχνης Γιώργος Ιωάννου, στον οποίο θα αναφερθούμε και παρακάτω, υπηρετούσε τότε ως φιλόλογος στο Γυμνάσιο Ψυχούλα. Σε κείμενο του εκείνης της εποχής αντιμετωπίζει την αλλαγή ονόματος με πολύ καυστικό τρόπο, μόνο που ρίχνει τα βέλη του σε λάθος στόχο: Θεωρεί υπεύθυνους κάποιους δασκάλους «οι οποίοι άλλαζαν με ιερό ζήλο το όνομα του χωριού από Γιδά σε Αλεξάνδρεια» Φυσικά αυτό δεν είναι αλήθεια. Δεν ήταν οι λίγοι, έτσι κι αλλιώς εκπαιδευτικοί, που «παιζοντας τάβλι ή χαρτιά στο καφενείο, διέκοπταν κάθε τόσο την παρτίδα, για να οραματιστούν τις συνέπειες της αλλαγής». Ήταν οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι της πόλης, που μπορούσαν να πάρουν μια τέτοια απόφαση. Στις φωτοτυπίες των εγγράφων που ακολουθούν υπάρχει αποτυπωμένη όλη η αλήθεια και όλη η διαδικασία. Βλέπει κανείς το σκεπτικό του Δημοτικού Συμβουλίου, τους λόγους που επικαλείται, λόγους γεωγραφικούς, ιστορικούς, λαογραφικούς, αλλά και αισθητικής, αφού διαπιστώνει, μεταξύ άλλων, πως η ονομασία της πόλεως «τυγχάνει κακόηχος». Και δεν είναι μόνο το Δημοτικό Συμβούλιο, το οποίο «ευρεθέν εν νομίμω απαρτία» απεφάνθη ομοφώνως «όπως η πόλις Γιδά μετωνομασθεί εις Αλεξάνδρειαν». Είναι και ο κύριος Νομάρχης που συναινεί, συμφωνεί («συναινούντες εις την εν λόγω μετονομασίαν»), είναι και «ο Βασιλεύς των Ελλήνων Παύλος», που βάζει την οριστική σφραγίδα στο ξεβάφτισμα και ξαναβάφτισμα της πόλης μας!

Για την απόφαση της δημοτικής αρχής, να μετονομαστεί ο Γιδάς σε Αλεξάνδρεια, υπήρξαν αντιδράσεις από την τοπική κοινωνία. Γράφτηκαν ακόμα διάφορα πικρόχολα σχόλια από μερίδα του τύπου.

Ο ΑΣΤΗΡ, μια από τις αρχαιότερες εφημερίδες της Βέροιας, είχε γράψει στις 20 Απριλίου. 1953 το εξής σχόλιο:

«Το Δημοτικόν Συμβούλιον Γιδά μοντερνίζον μετωνόμασετον ιστορικό Γιδά εις Αλεξάνδρειαν. Τώρα δεν μένει άλλο παρά το Κοινοτικόν Συμβούλιον Κοινότητος Πλατέος να μετωνομάση το Πλατύ εις Κάϊρον, η δε περιφέρεια του ξακουσμένου Ρουμλουκιού εις Αίγυπτον, δια να ολοκληρωθή ο μοντερνισμός. Μη χειρότερα».